

Vlajkový projekt

ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE
A KYBERBEZPEČNOST

	Instituce	
Odpovědný člen rady kraje	Radní pro rezort ekonomiky, správy majetku a informatiky	Liberecký kraj
Garant	Odbor informatiky	Liberecký kraj
Nositel projektu - realizátor	Odbor informatiky	Liberecký kraj

Verze	Datum poslední revize	Verze: 15.1.2020
Oblast		Veřejná správa
Název projektu	Krátký / Dlouhý název	Elektronická komunikace a kyberbezpečnost
Vazba na strategický cíl a specifický cíl koncepce		Zrychlit 1.4 Zkrácení času a úspory nákladů pro administrativní procesy díky digitalizaci v rámci úřadu
Výsledky projektu		▪ Dosažení úspory času a finančních prostředků ▪ Otevřenost vůči občanům ▪ Snížení rizik a minimalizace negativních dopadů útoků, hrozeb a neočekávaných incidentů u subjektů kritické infrastruktury, provozovatelů základních služeb, na správu a zacházení s daty.
Potřebnost a změna	Stručný popis současného stavu / Již zrealizovaných klíčových projektů	V současné době má úřad dostupný komplexní informační systém elektronizace vnitřních a vnějších procesů úřadu. Celá řada agend je evidována v rozdílných informačních systémech. Část procesů je elektronizována plně jako například sběr dotačních žádostí, digitalizace všech přijatých písemností pomocí skenovací linky. Jiná část procesů je digitalizována pouze částečně v určité fázi životního cyklu dokumentu a jsou zde i procesy, které jsou stále řešeny pouze papírovou formou. Spisová služba má dostupné moduly pro to, aby zvládala současné požadavky na elektronizaci dokumentace. Plnému nasazení v určitých procesech brání vnitřní procesy a lidský faktor – preference ručních úprav a podpisů. I přes to, že k tomu nástroje dostupné jsou, stále obíhají vedle elektronických dokumentů také dokumenty tištěné. Podstatné je hledisko odpovědnosti spojené s fyzickým podpisem. V současném nastavení potvrzování

		elektronickým podpisem každého dokumentu je příliš časově zdouhavé – nepřináší úspory v podobě času (pouze v podobě nákladů na tisky), není vyřešen hromadný podpis, není dořešeno chování v případě změn již podepsaných dokumentů. Připomínkování materiálů uvnitř úřadu jako výrazná agenda nefunguje elektronicky – není dořešen souběžný vstup do dokumentů od více uživatelů souběžně. Komunikace mezi odbory úřadu funguje dle dohody nebo dle agend, není tlak na pouze elektronickou komunikaci. Komunikace mezi občany a institucí kraje lze vést elektronicky, nicméně občan nemá přehled o stupni nebo stavu vyřízení své záležitosti uvnitř úřadu.
	Popis a zdůvodnění opatření	Navržený projekt má tři roviny: 1. Zavedení elektronické komunikace uvnitř úřadu 2. Rozšíření elektronické komunikace mezi úřadem a obyvateli 3. Zajištění a rozšiřování odpovídající úrovně kyberbezpečnosti AD1/ Práce s dokumenty v papírové podobě se stává zátěží, která se projevuje finančně, časově i v organizaci práce. Krajský úřad denně zpracovává množství informací, které sám vytváří nebo jsou mu doručeny. Počet dokumentů neubývá, rostou požadavky na operace s nimi. Dokument je navíc funkční prvek, který podléhá různým změnám, je třeba ho v rámci organizace šířit účelně, a v případě potřeby zajistit jeho okamžitou dostupnost. Předmětem opatření je zavést rozsah agend s povinnou elektronickou komunikací, blížící se konceptu „úřad bez papírů“. Konkrétně je navrženo: ▪ Definovat agendy, které budou obíhat pouze elektronicky ▪ Definovat způsoby elektronické komunikace (e-mail, vnitřní spisová agenda, sdílený prostor, další) ▪ Definovat agendy podléhající elektronickému podpisu ▪ Definování překážek legislativní, technických apod. bránící maximálnímu možnému využití nástrojů AD2/ Spisová služba Libereckého kraje je důvěryhodný systém pro správu dokumentů, který zachycuje celý životní cyklus dokumentu. V rámci toho je evidován stav a pohyb dokumentu v rámci úřadu. Publikování některých informací z tohoto informačního systému směrem k veřejnosti je

		možné – náročnost cca ½ roku s odhadem nákladovosti cca 0,5 mil Kč. Předmětem opatření je tedy zpřístupnit základní údaje spisové služby o pohybu dokumentů uvnitř úřadu směrem k veřejnosti. Konkrétně je navrženo: ▪ Definovat dotčené agendy ▪ Definovat rozsah poskytovaných informací ▪ Definování překážek technických nebo legislativních apod., bránící maximálnímu možnému využití nástrojů AD3/ Vedle zajištění co nejširšího nasazení automatizace a elektronizace je potřeba zohlednit rizika kyberútoků a ztráty dat. Krajský úřad zajišťuje kyberbezpečnost na základě předpisů a legislativou, nicméně vzhledem ke zvyšujícím se rizikům by měla být tato agenda vždy o krok napřed – kontinuální proces zhodnocení rizika týkající se dat a informací v elektronické podobě a zajišťování zvýšené kyberbezpečnosti na úroveň, která bude umět předcházet i náročnějším útokům a omylům a chránit data jak krajského úřadu jako právnické osoby a korporace, tak i obyvatel kraje. Konkrétně je navrženo: ▪ Průběžně zvyšovat povědomí zaměstnanců o rizicích a zásadách bezpečného chování v souvislosti s rozšiřováním elektronických agend, aplikací, dat apod. a v souvislosti s vývojem, četností a charakterem útoků ▪ Průběžně prověřovat úroveň a stav zabezpečení v souvislosti s vývojem hrozeb ▪ Průběžné zavádění vyšších standardů bezpečnostních opatření
	Výstupy projektu	▪ Maximální automatizace a elektronizace spisových agend úřadu ▪ Úspory času, financí, spotřebního materiálu (papír, provoz tiskáren apod.) ▪ Otevřený úřad ▪ Odolnost a vzdělanost zaměstnanců a uživatelů v oblasti kyberbezpečnosti
	Nutné podmínky / Předpoklady	Základním předpokladem je jasné stanovení povinnosti elektronizace ze strany vedení úřadu nebo politické reprezentace.
Provázanost, integrita	Oblast	Není definováno.
Dílčí postupné kroky a odhad	Doba realizace projektu	4 roky

doby realizace aktivit		Následně průběžné vyhodnocování v oblasti kyberbezpečnosti
	Aktivita 1	Analýza procesů viz projekt AD1/ s cílem identifikovat a popsat procesy a agendy, které mohou probíhat elektronicky a nyní jejich průběh probíhá papírovou formou a ručním podpisováním. Identifikace nástrojů a řešení, které mohou tyto procesy řešit, včetně popisu alternativ, které neztíží práci a proces na straně jeho každodenních uživatelů. Cílem není nástroje zavést, ale zavést je současně s dlouhodobým ušetřením času, peněz a náročnosti. Časová náročnost: 1. rok
		Analýza procesů viz projekt AD2/ s cílem identifikovat a popsat procesy a agendy, které mohou být vystaveny veřejnosti. Časová náročnost: 1. rok
	Aktivita 2	Provedení změn v rámci řešení AD1/ a AD2/, pořízení případného vybavení (software a hardware) Časová náročnost: 2. rok
	Aktivita 3	Zpracování dopadové studie možných scénářů kybernetických útoků a selhání na straně úřadu a zpracování návazné studie proveditelnosti bezpečnostních opatření pro prevenci a řešení krizových situací. Vytvoření a projednání zadání veřejné zakázky pro výběrové řízení pro zajištění vyšší kyberbezpečnosti krajského úřadu a jeho agend. Časová náročnost: 3. rok
	Aktivita 4	Pořízení potřebného hardwarového a softwarového vybavení pro zajištění kapacit pro zajištění vyšší úrovně bezpečnosti úřadu v oblasti digitalizace a práce s daty uživatelů a obyvatel kraje na základě studie proveditelnosti. Časová náročnost: 4. rok
	Aktivita 5	Kybernetická cvičení a školení v kyberbezpečnosti. Časová náročnost: nastavení 3. rok a realizace průběžně
Finanční zdroje		Sledování a zavádění agend elektronizace v řádu stovek tisíc (zveřejnění oběhu dokumentů veřejnosti se odhaduje na cca 0,5 mil Kč). Kyberbezpečnostní opatření i v řádu milionů Kč v závislosti na míru a spolehlivost řešení pro ochranu a prevenci a rizika spojená se ztrátou dat nebo kyber-útoky. Zdroje: Liberecký kraj Dále dle dalšího programovacího období.
Cílová skupina		Zaměstnanci krajského úřadu Obyvatelé kraje
Partnerství	Partner	Není určen

	Spolupracující subjekty	Ministerstvo vnitra
		Národní centrum kybernetické bezpečnosti
Inspirace projekty	ČR	<u>Kraj Vysočina</u>: kompletní elektronizace agendy související s administrací předkládacích zpráv/materiálů nutných pro zajištění kompletní informovanosti členů samosprávních orgánů <u>Znojmo</u>: snadnější komunikace občanů s úřadem, ale také aktivní komunikace úřadu s občany <u>Holešov</u>: projekt bezpapírového úřadu <u>Karlovarský kraj</u>: strategie eGovernmentu
	Zahraničí/země	<u>Banská Bystrica</u> : přehledná online komunikace úřadu s občanem